

Харун О.

*студентка V курсу юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: к.е.н, доцент кафедри
економічної безпеки та фінансових розслідувань ТНЕУ
Баранецька О.В.*

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ

В умовах фінансової нестабільності національної економіки, мінливості трансформаційних процесів, відбувається зародження фінансово-економічних дисбалансів і невизначеності. Відтак ефективність функціонування системи фінансів як на макро-, так і на мікрорівнях, є незадовільною й в умовах сьогодення характеризується численними вадами, проблемами та суперечностями.

Спроможність підприємства динамічно розвиватися та здійснювати ефективну господарську діяльність залежить від стійкості його фінансового стану, ефективності фінансової діяльності, а також здатності протистояти різноманітним викликам, ризикам, внутрішнім та зовнішнім деструктивним чинникам та загрозам. З метою досягнення бажаних результатів фінансово-господарської діяльності, забезпечення стійкого та динамічного економічного розвитку, примноження власного потенціалу, підприємству необхідно дбати про відповідний рівень своєї безпеки, у тому числі й фінансової. Власне фінансова безпека підприємства передбачає його фінансову стійкість, конкурентоспроможність та фінансову незалежність, що є важливою умовою для забезпечення життєдіяльності господарюючого суб'єкта. Саме цим зумовлена актуальність дослідження проблематики забезпечення фінансової безпеки підприємства, що є запорукою його стабільного та успішного розвитку.

В офіційних нормативних документах визначення фінансової безпеки підприємства відсутнє, а також досі залишаються нерозробленими стандарти фінансово-економічної безпеки [1].

Однією із найважливіших умов забезпечення стійкого зростання підприємства та формування позитивних результатів його фінансової діяльності є існування ефективної системи фінансової безпеки. У процесі аналізу наукової літератури визначено, що в економічній теорії фінансову безпеку підприємства розглядають, як правило, у таких аспектах: як одну із складових економічної безпеки; як самостійний об'єкт управління.

Фінансова безпека підприємницьких структур є важливою складовою економічної безпеки, що характеризує стан захищеності їхніх життєво важливих (ключових) інтересів у фінансовій сфері від впливу широкого кола негативних чинників (загроз), базується на незалежності, ефективності і конкурентоспроможності підприємств, яка відображається через систему критеріїв і показників його стану, що характеризують збалансованість грошових потоків, дебіторської і кредиторської заборгованості, достатню ліквідність активів і наявність необхідних грошових резервів, фінансову стійкість (стабільність); рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, достатніми для задоволення його потреб і виконання існуючих

зобов'язань; якість фінансових інструментів і послуг, що запобігає негативному впливу можливих прорахунків і прямих зловживань на фінансовий стан підприємства; ступінь захищеності фінансових інтересів на усіх рівнях фінансових відносин [2, с. 142].

Фінансова безпека підприємства передбачає досягнення такого стану, який дозволяє забезпечити: стабільність та безперебійність його діяльності; фінансову незалежність; максимально можливу фінансову стійкість, платоспроможність та ліквідність обігових коштів протягом довготривалого періоду; достатність обсягу фінансових ресурсів для динамічного та розширеного виробництва; ефективність структури капіталу; захист фінансових інтересів власників підприємства; здатність протистояти реальним та потенційним небезпекам і загрозам, які можуть сприяти фінансовим збиткам.

Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства включає ряд заходів, які спрямовані на захист національних фінансових інтересів, а саме зростання ринкової вартості підприємства, максимізації його прибутку, забезпечення основним і оборотним капіталом, забезпечення інвестиціями.

В умовах недотримання прийнятого рівня фінансової безпеки підприємства, установи, організації не можуть у достатньому обсязі забезпечувати фінансовими ресурсами свою фінансово-господарську діяльність, розширення виробництва, виконувати свої зобов'язання перед державою у вигляді сплати податків, зборів та обов'язкових платежів до бюджетів і перед контрагентами (покупцями, банківськими та парабанківськими установами). Серед основних загроз фінансовій безпеці підприємства виділяють такі: втрата фінансової самостійності; зниження ефективності діяльності підприємства; зниження вартості підприємства; зниження ліквідності; втрата прибутковості і здатності до самоокупності та розвитку; нестійкого розвитку підприємства в результаті недотримання «золотого економічного правила»; нарощування боргів; неплатоспроможності підприємства.

Для ефективного функціонування підприємств необхідним є підвищення рівня їх фінансової безпеки. Неналежна увага до процесу управління фінансовою безпекою на підприємствах призводить до виникнення кризових явищ, ускладнює процес виходу з них та стримує процес економічного зростання підприємств. Крім того, в умовах низького рівня фінансової безпеки погіршується фінансова стійкість, конкурентоспроможність та фінансова незалежність господарюючих суб'єктів. Відтак, запорукою прогресивного розвитку підприємств та головною передумовою їх стабільної діяльності є розробка ефективної системи оцінки рівня фінансової безпеки підприємств, дослідження основних ризиків, загроз та небезпек, що можуть вплинути на стан його фінансової безпеки, а також формування стратегії управління фінансовою безпекою господарюючого суб'єкта.

Список використаних джерел

1. Малик О. В. Формування механізму управління фінансової безпеки підприємства: дис... кандидата екон. наук: 08.00.04 / Ольга Володимирівна Малик. – Хмельницький, 2015. – 263 с.
2. Судакова О. І. Стратегічне управління фінансовою безпекою підприємства / О. І. Судакова // Економічний простір. – 2008. – №9. – С. 140– 148.